

ՅԱՀՈՒՅԻ ԱԿԱԴԵՄԻ

ԱՅԱՏԱԳՐԻԿԱՆ

ՊԱՅԱՐԻ
ՈՒՂԻՄՆԵՐՈՒՄ

ԶԻՐԸ

III

ԵՐԵՎԱՆ - 2009

ՀՐԱԶԻԿ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

**ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ
ՈՒՂԻՆԵՐՈՒՄ**

ԳԻՐք

III

ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ - 2009

ՀՏԴ 941 (479.25)

ԳՄԴ 63.3 (22)

Ա 504

FUNDAÇÃO CALOUSTE GULBENKIAN

Մենք չենք հորհապարտ ենք Գալուստ Կյուլպենկյան հիմնարկության հայկական բաժանմունքի ղեկավար, հայոց գիտության և մշակույթի նվիրյալ դոկտոր ԶԱՎԵՆ ԵԿԱՎՅԱՆԻՆ՝ մեր խնդրանքը հարգելու և աշխատության սույն հատորի տպագրության ծախսերը հանձնառելու համար

Սիմոնյան Հ.

ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ՈՒՂԻՆԵՐՈՒՄ
Եր.: ԵՊՀ հրատ., 2009, 1128 էջ:

Գրքում հանգամանորեն լուսաբանված են 1907թ. Հուլիս - 1908թ. ապրիլ ընկած ժամանակահատվածում հայկական կյանքում տեղի ունեցած իրադարձությունները:

ԵՊՀ Գրադարան

SU0218278

ԳՄԴ 63.3 (22)

235225

ISBN 978-5-8084-1147-0

© Սիմոնյան Հ., 2009թ.

© ԵՊՀ հրատարակչություն, 2009թ.

ԵՊՀ Սարգիս և Մարի Իզմիրլյանների:

Sarkis and Marie Izmirlian

Բնակութեա ԵՊՀ Ամ. Սարգսա և Հ. .

Դ

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆՎԵՅԵՐՈՐԴ

ՆՈՐ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՍԱՏԱՐԱԾՔՈՒՄ

Չնայած զլխով անցնող փոթորիկներին, հայ ժողովուրդը շարունակում էր ապրել հաղարամյակների իր կենսատարածքում՝ Արևմտահայաստանում, Կովկասյան Հայաստանում և Պարսկահայքում, մաքառել մի դեպքում կյանքի (Թուրքիա), մյուս դեպքում՝ Երկրի առաջադիմության և հասարակական հարաբերությունների վերափոխման (Ռուսաստան), Երրորդ դեպքում՝ քաղաքական գործոն դառնալու համար (Պարսկաստան):

Եթե Ռուսաստանում հեղափոխական ուժերը պարտություն էին կրել, ապա նրա կովկասյան տիրույթին սահմանակից Երկու երկրներում՝ Պարսկաստանում և Թուրքիայում վիճակն այլ էր: Պարսկաստանում սկսված դեմոկրատական հեղափոխությունն աստիճանաբար թափ էր առնում, իսկ Թուրքիան թևակոխել էր նախահեղափոխական շրջան:

Այդ զարգացումները, ընականաբար, տարրեր ազդեցություններ էին ունենում իր պատմական հայրենիքի կենսատարածքում ապրող հայ ժողովրդի երեք հատվածների՝ կովկասահայության, թուրքահայության և պարսկահայության կյանքի վրա: